

ERDELYI MAGYARÁG

Felkészítők
Kádár Miklós

független politikai napilap, megjelenik minden nap. Szerkesztő-
ségi órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea
Nagyvárad, Pista Mihai Vitezzel (Nagypiactér) 4. Telefon: 390.

Ara 1 lej

III. évfolyam 272. sz.
1934 Október 3.

Szerda

Az ókiráltságba helyezték az összes oradeai kisebbségi postafőtisztviselőket

Az alacsonyabb rangú tisztviselők ügyében még nem történt döntés

Oradea, okt. 1.
Szombaton délelőtt levelet kézbesítettek a helybeli postaigazgatóság összes kisebbségi főtisztviselőinek, amelyben dr. Boeriu, a kerületi postaigazgató értesíti őket, hogy miniszteri rendelet alapján „szolgálati érdekből” az ókiráltságba helyezték át őket. Fölöp Sándor mérnököt, a műszaki

osztály vezetőjét Jasiba helyezték át. Boczor Sándor felügyelőt Craiovára. Igaz Károly felügyelőt Craiovára. Dr. Aberle Pál felügyelőt Bazargicba. Reich Miksa postafőtisztet Jasiba. Szántai postafőtisztet Constantába, Bangert postafőtisztet pedig Turnu-Severinbe helyezték át.

Az áthelyezések november 1-re szólnak. November elsejétől kezdődőleg az oradeai postaigazgatóság már nem folyósítja az áthelyezett tisztviselők fizetését.

Az alacsonyabb rangú kisebbségi postafőtisztviselők nyelvvizsgájának eredményével kapcsolatban még semmiféle intézkedés nem történt.

8 millió embert tudok fegyverbe állítani — mondja Mussolini

A Duce feltűnést keltő háborús kijelentése egy angol lapban

London, okt. 1.
A „Sunday Express” közli Mussolini feltűnést keltő nyilatkozatait.

— Olaszország — mondotta a Duce — 8 millió embert tud fegyverbe állítani. Olaszország militarista: minden férfit és fiút fegyverforgatásra képezünk ki. Erre szükség van, mert a kontinensen 100 millió német és 200 millió szláv él, Olaszországban csak 42 millió és a külföldön 17 millió olasz. A fascizmus:

harc az életért és mi vállaljuk ennek a kijelentésnek a kockázatait, fascizmus azt jelenti: a nemzeti eszméért harcolni és ha kell meghalni.

— Ausztria függetlensége — folytatta Mussolini — nemzetközi szükség. Egyelőre, hangsúlyozom, hogy csak egyelőre sikerült visszaverni az Ausztria leigázására irányuló kísérleteket.

Fizetik a szeptemberi nyugdíjakat Oradeán

Oradea, okt. 1.
Hétfőn végre megérkezett a nyugdíjak kiutalása az oradeai pénzügyigazgatóságra. A nyugdíjakat máától, keddtől fizetik a következő sorrendben:

Október 2-án a katonai és pénzügyi nyugdíjasok.

Október 3-án polgári nyugdíjasok 1000 lejig.

Október 4-én 3000 lejig.

Október 5-én a többi nyugdíjasok.

Mihalache reménykedik

București, okt. 1.
Mihalache vasárnap Câmpulungban kijelentette, hogy nincs messze az idő, amikor a nemzeti parasztpárti kormányra kerül. Hétfő délelőtt Mihalache topovolei birtokán hosszasan tárgyalt Vaidával. Szerdán Mihalache Bucureștibe érkezik és Maniuval, Lupuval és Madgearuval fog tárgyalni. Mihalache azt akarja, hogy addig is, amíg ő Olaszországban tartózkodik, a pártélet élénksége ne lenyúljon el.

Puiu Dumitrescu vissza akar térni az országba

Gené okt. 1.
Puiu Dumitrescut, akit Franciaországból kiutasítottak, egyetlen ország sem akarja befogadni. Puiu Dumitrescu felesége most utnak indult Bucureștibe, ahol engedélyt akar kérni, hogy férje visszatérhessen.

Piaci árak Oradeán

Buza 440—460, árpa 260—300, zab 220—260, rozs 260—300, bab 280—300, ókukorica 220—260, újkukorica 200—220, lóheremag 37—50, lucerna 140—145, széna 100—140, szalma 45—70, disznó élő súlyban 18—21 lej.

Három utat nyitnak meg Jugoszlávia és Bulgária között

Elutazott a jugoszláv királyi pár Szófiából

Szófia okt. 1.
A jugoszláv királyi pár vasárnap délelőtt a jugoszláv külügyminiszter térségében elutazott a bolgár fővárosból. A magas vendégeket Boris király és felesége kísérte ki a pályaudvarra, ahol rajtuk kívül számos előkelőség is megjelent.

A bolgár hivatalos tényezőkkel folytatott tárgyalásokról hivatalos kommuniké adtak ki, amely hangsúlyozza, hogy a tárgyalások a kölcsönös bizalom és barátság jegyében folytak le. Megállapították, hogy a nemrégiben kötött jugoszláv—bolgár kereskedelmi szerződés kedvező eredményeket mutat fel és kilátás van arra, hogy a két ország közötti gazdasági kapcsola-

tok a jövőben még jobban kimélyülnek.

Elhatározták, hogy a két ország között három utat meg fognak nyitni a forgalom számára és ezen utakon az utlevél-formaságokat lényegesen megkönnyítik. Ezen kívül tanulmányozás tárgyává teszik, hogyan lehetne növelni a két ország közötti vasúti forgalmat.

A Szovjet költségén építik fel a Dnyeszter-hidat

București, okt. 1.
Genfi jelentés szerint Titulescu és Litvinov megegyeztek abban, hogy Szovjet ki-javíttatja a Dnyeszter-hidat. Litvinov táviratilag adott utasítást a szovjet mérnököknek, hogy menjenek Atadba és kezdjenek a munkához.

A NAP

Október

A naptár és a hőmérő: ez a két, századok során összezokott hűséges cim-bora, ebben az évben, mintha összeveszett volna egymással. A baj már május táján kezdődött, amikor a naptár nem volt hajlandó gyorsítani a begyakorolt „menetet”, mialatt a hőmérő higanja egyszerre a 40 fok felé kezdett kalandozni, talán hogy jelképezze ennek a világnak lázas vergődését. Később azután a lassu, de biztos naptár utólérte a szeszélyes hőmérőt, hogy most október első napján megint baj legyen: ezuttal a naptár alaposan elhagyja a hőmérőt, amely seho-gyan sem hajlandó arra, hogy a magas színvonalából engedjen valamit — tegyük hozzá, a szegény ember nagy öröme.

Október elsejét mutat a naptár, de a hő-mérő higanja déltájban ma is felmerészke-dik jóval a 30 fok felé. Mindez azonban csalóka. Lehet, még tart egy pár napot ez a makrancoskodás egészen bizonyosan eljön a megbánás és a vékony higanyszál „letörve” igazodik hozzá az idő múlásához.

Ahogy érezzük ezeket a kései és jóleső napsugarakat, önkéntelenül is Petőfi halha-tatlan, látnoki erejű költeménye jut eszünkbe: Még nyílnak a völgyben a kerti virágok...

Igen még nyílnak. Innen is onnan is je-lentések érkeznek, hogy másodszor virágza-nak a gyümölcsfák, mintha új tavaszra, új gyümölcstermő nyárra készülének. Szegé-nyek nem tudják, hogy az a becsü-letes napsugár, amely rügyet fakaszt másod-szor is ebben az évben ágaikon, nem egyéb mint nagy-nagy szélmósság, amelynek előbb-utóbb áldozatul fognak esni.

Mert a nap még süt, sugarai megizza-sztják delente az embert, de a korán beálló, hűvös estéken már előreveli árnyékát az ősz és ennek hátán a tél összes keserveivel, ke-mény kivédhetetlen hidegével. Az emberek ma még vigan sütkéreznek az áldott nap melegében, hasonlóan a mesebeli tücsökhöz, amely vigan hegedült egész nyáron át, de talán egy-két nap csupán és komor felhők vonják be, a tegnap még vidám homlokokat. Jön a tél és vele a meleg kabát, téli ruha-és tüzelőfa gondja.

Még nyílnak a völgyben a kerti virágok... de szívünket jeges fájdalom szorítja össze arra a gondolatra, hány éhez, nyomorult, rongyos ember várja rettegve a telet, a még több ehe-zést, a még nagyobb nyomorúságot. Még nyíl-nak a völgyben a kerti virágok... de sok tűz-hely már ma is hideg, sok gyermek már ma is reggeli nélkül megy el az iskolába, korgó-gyomorral hallgatja végig tanítója előadásait. Még nyílnak a völgyben a kerti virágok... de vajjon a télen hány ember fagy meg, hányan buknak el abban az áldatlan harcban, amit életnek hívnak és amely oly kegyetlenül írja elő az evést, alvást, ruházkodást nyáron ép-ugy mint télen...

Milyen jó lenne, milyen szép, ha mind-erre, ilyenkor: őszi virágníllás idején nemcsak a szegény — egyéb híján — hegedülő tücs-ök, de a szorgalmas, tehetős hangyák is gon-dolnának. Hogy azután ne kelljen télvíz ide-jén gunyos vagy sajnálkozó szavakkal elküldé-niök ajtójuk elől a sok éhez, könyörgő tücsköt

Kivágandó és összegyűjtendő

3

Igazoló szelvény,
az Erdélyi Magyarság
ajándéktombolájához.
1934 október 1—20-ig.

Aki 20 szelvényt összegyűjt, részt vesz a tombolában.

Szekér és vonat borzalmas karambolja Sft.-Gheorghe (Sepsiszentgyörgy) közelében

A szekéren ülő asszony meghalt, kislia a halállal vívódik

Sfântu-Gheorghe, okt. 1.

Borzalmas kettős szerencsétlenség tör-tént tegnap délután a Trei-Seane (Három-szék) megyei Arkos község közelében. Fazekas Imréné Arkos községbeli asszony Ger-nevű kislfiával Gidófalván volt látogatóban rokonainál, ahonnan három órákor szekéren akart visszatérni falujába. Utközben időmeg-takarítás végett letértek az országutról az egyik mezei útra, amelyen át hamarabb lehetett volna megközelíteni Arkost.

A keskeny mezei út a vasuti töltésen vezetett keresztül, ahol azonban sorompó nincsen. Így történhetett, hogy Fazekasné nem vette észre a közeledő vonatot és rá-hajtott a sínekre. Ebben a pillanatban ért oda a vonat is, amely

elkapta a szekeret és nagy távol-ságon keresztül maga előtt toltta, majd hirtelen oldalra vágta

A borzalmas összeütközés következ-tében

a szekér izzé-porrá lőrt. Az assz-

zonyt és kislfiát az összeütközés ereje mindjárt az első pillanatban lesodorta a kocsiról. Fazekas Im-réné szörnyethalt, míg kislia súlyos külső és belső sérülésekkel, eszmé-letlenül terült el a földön.

A gyermeket beszállították a sfânt-gheor-gheni (sepsiszentgyörgyi) kórházba, de élet-benmaradásához kevés a remény. A vizsgá-lat megindult annak megállapítására, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelőség.

Omnia Mozgó

Luxushölgy

Marion Davies, Billie Dove, Rob. Montgomery, Jimmy Durant nagysikerű filmje!

Helyárak 18, 16, 11 lei, repülőbéllyel együtt.

Megnyitottuk új posztónagyáruházunkat

Mária királyné tér 1, (Kishid mellett), hol eddigi elismerten szolid árainknál is **lényegesen olcsóbban árusítunk** Havas és Grünfeld

A legbőségesebb választékban hoztuk az őszi és téli divat összes újdonságait

Kedden vizsgáznak az oradeai pénzügyi tisztviselők

Oradea, okt. 1.

Jelentettük már, hogy a pénzügyminiszte-rium rendeletére a pénzügyigazgatóságon is nyelvvizgát kell tartani.

Az oradeai pénzügyigazgatóságon holnap, kedd reggel kezdődik a nyelvvizsga.

A bizottság elnöke Grossu inspector, tagjai Galliu behajtási és Luca Constantinescu kive-tési pénzügyigazgatók.

A vizgára több mint száz tisztviselőt ren-deltek be a pénzügyigazgatóságtól és a megyei adóhivataloktól.

Elrendelte a vádtanács a 30 napos vizsgálati fogságot Bartha László, Dajka Gyula és Garda Károly ellen

Oradea okt. 1.

Tegnap délelőtt már a törvényszék Pop-Popa vádtanácsa elé került Bartha László Dajkával és Gardával együtt. A vád-tanács dr. Sangeorgeanu védő felszólalása után

elrendelte mindhárom gyanúsított-

tal szemben az első 30 napos vizsgálati fogságot.

Ertesítésünk szerint Bartha családja kaució ellenében fogja kérni Bartha László szabadlábra helyezését.

Öngyilkosságot kísérelt meg cellájában a Lindbergh-bébi elrablója

New-York, okt. 1.

A Lindbergh bébi elrablójának esete lázbahozta a könnyen hevülő amerikai köz-véleményt. New-york állam igazságügyi biz-tosa tegnap közölte a nyilvánossággal, hogy a gyermekrablás ügyében újabb letartóztatá-sok lesznek.

Az elfogott Hauptmann tegnap cellájában öngyilkosságot kísérelt meg. Cinkanalát kam-pós szerszámmá alakította át, a horgot va-lahogy kiélesítette és fel akarta tépni vele ereit. Az utolsó pillanatban sikerült megaka-dályozni az öngyilkosságot. Mától kezdve Hauptmann csak papírevőeszközt kap étke-zéséhez és általában a leggondosabban

ügyelnek rá, nehogy önként intézze el ügyét a villamoszék helvett.

Időjárás

Nyugati légáramlás, kissé felhős északon esetleg kisebb záporosók.

Ma éjszaka várlak...

Vidám, ragyogó filmoperett. — Hans Járay novellája után. — Jenny Jugo, Paul Hörbiger, Theo Lingner.

Kedd 5, 7 és 11 10-kor

CAPITOL Filmszínház

Az örök tűz

Fantasztikus regény 11

— A dolog elég vártnak és megvallo-
csodálatos és nyugtalanító, ha éppen akar-
ja, — olyasmi, amit nem lehet azonnal
megérteni — de egyáltalán nem jelenti azt
hogy megmagyarázhatatlan... Ebben a ka-
landban biztosan vannak okok, amiket má-
más, okosabb emberek, mint én, hamarosan
megfejtnek... és ezek az okok biztosan na-
gyon egyszerűek... hallatlanul egyszerűek.
— De, uram, hát m itörtént tulajdon-
képen?

Marc habozás nélkül merészen felelt
mert mindenképpen meg akarta győzni tár-
sait most nagy meglepetésre ezen szavakat
hallotta a háta mögött. Megfordult.

Az árboc lábánál a hajótörött nő támas-
zkodik félig ülő helyzetben és ránéz zava-
rodottan, halványan és látható aggodalom-
mal az arcán.

Marc udvarias szavakkal érdeklődik
hogyléte felől, de a leány, akinek hirtelen
piros fujta el az arcát és fölfénylik a szeme,
felbeszakitja:

— Köszönöm, uram, már semmi bajom...
egyáltalán semmi, de látom hogy önnek
köszönhetjük az életünket, Whantotee és
én... Kérem magyarázza meg... mi történt
velünk?

Marc széles mosolyt tesz a két kar-
jával:

— Isten tudja kisasszony... semmiké-
ppen sem tudom megmagyarázni, mert sem
Gildas Morgan, sem én, nem értettünk meg
semmit sem a dolgokból... Éppen a kosara-
kat emeltük ki a vízből... tőlünk néhány
száz méterre az ön hajója vitorlázott... Leg-
nagyobb meglepetésünkre a mély vízből elő-
kerülő kosárban egy főtt rákot és tengeri
pókot találtunk... még forró állapotban.

— Hogyan?... mit mond?

A föléledt nő hirtelen föltápászkodik,
keztyűs kezével az indián vállára támaszko-
dik.

A művész csodálkozva szemléli a fiatal
test valóban tökéletes vonalát, amelyet még
jobban kiemel a testhez tapadó, még mindig
nedves ruha. És így szól:

— Ön éppen úgy csodálkozik, mint mi...
és mégis ez a valóság, akármennyire való-
színűtlen is. Itt van a rák, vagy inkább,
ami maradt belőle...

Fonteney fölemeli a rák megmaradt
vörös ollót, megmutatja a lánynak:

— A főtt rák amit a halászkosárban ta-
láltunk, talán új kiadása a klasszikus rossz
tréfának, amit Kleopatra követett el, mikor
szózott halat akasztatott egy buvárral Mar-
cus Antonius horgára. De ez a kosár hatvan
ölnyi mélységben volt a tengerben és mikor
kihúztuk, az állatok meg voltak főve. mintha
forró tüzhelyről vették volna le őket annyira,
hogy megégetttem magamat.

Marc csodálkozott ha azt hitte, hogy a lány
nevetni fog erre a kijelentésre, mert a szép
arc teljesen közömbös marad, csak a szem-
pillája csukódik be félig, a szeméből hirtel-
len haragos pillantás lövel és keze erősebben
markol bele az indián vállába... Tíz másod-
percenyi hallgatás... aztán a nő tompa han-
gon kérdi:

— És azután, uram?

A szobrász, kissé zavarban, tovább ma-
gyarázza:

— Nos aztán hirtelen szörnyű rengés és
vad hullámozás a tenger fenekéről...

— Tudom... tovább?..

Az imént még kellemesen csengő hang
hirtelen szaggatottá majdnem parancsolóvá
vált, a művész meglepetten tekint rá, aztán
folytatja:

A hirtelen megőrlt tengerből temén-
ten sűrű gőz szállt fel, valami különös, me-
leg és undorító gáz...

(Folyt. köv.)

Erdélyi Magyarság

4 oldal

1934. október 3.

Háromévi börtönre ítélték egy salaj (szilág) megyei gyilkos gazdálkodót

Zalau (Zilah), okt. 1.
Még májusban történt, hogy Sas Károly
tasnádbajomi gazdálkodó marhát a községi
legelőre hajította ki, hol ott akkor a legeltetés
tilos volt. A kerülő felszólította Sast, hogy
hajtsa el marhát a legelőről és amidőn a
felszólításnak nem engedelmeskedett, két
községi bizalmi embert vitt magával és a
felszólítás ezek jelenlétében ismételte meg.
Az egyik bizalmi, Jakab Lajos, Sasnak régi
haragosa volt, szintén rászólt Sasra, hogy

vigye állatait a legelőről. Erre Sas dühbe
jött és botjával olyan súlyos ütést mért el-
lenfele fejére, hogy koponyatörést szenved-
ett. Súlyos sérülésével a careii (nagyáro-
lyi) kórházba szállították, ahol rövidesen
meghalt. A zalai (zilahi) törvényszék dr.
Gentea—dr. Slabari tanácsa halált okozó
testi sértés elkövetésében mondta ki bűnös-
nek Sast és ezért három évi börtönbüntetésre
ítélte. Ugyész a büntetés súlyosításáért fe-
lelbezzelt.

Le akarta szurni az ellenőrt egy polya- utas a vonatban

Veszedelemes kaland a bucaresti--brasovi (brassói) vonaton

Brasov, okt. 1.
Vakmerő támadás történt tegnap a bucu-
resti—brasovi személyvonatban. Moreanu va-
suti ellenőr az egyik fülkébeu polyautasokat
talált. A polyautasok ellen az ellenőr jegyző-
könyvet akart felvenni, azonban az egyik
közülök kést rántott és miután az ellenőr felé
szurt ki, a robogó vonatból. A többiek
követi a támadót, az ellenőr meghuzta a vész-

léket és a vonatban tartózkodó kalona uta-
sok a vakmerő támadók felkeresésére indul-
tak. A vonattól nem messze eltört lábbal
megtaláltak egy polyautast, akiről megállapi-
tották, hogy Ciuntu Ioan vasuti munkás. A
polyautast letartóztatták és vallatás alá fog-
ták, hogy mondja meg társainak nevét, külö-
nösen azét, aki a kést bele akarta szurni az
ellenőrbe.

Mérget ivott egy cipész, mert darabja megbukott

A „Szerelmes öngyilkos“ című darab szerzőjének tragikus
öngyilkossága

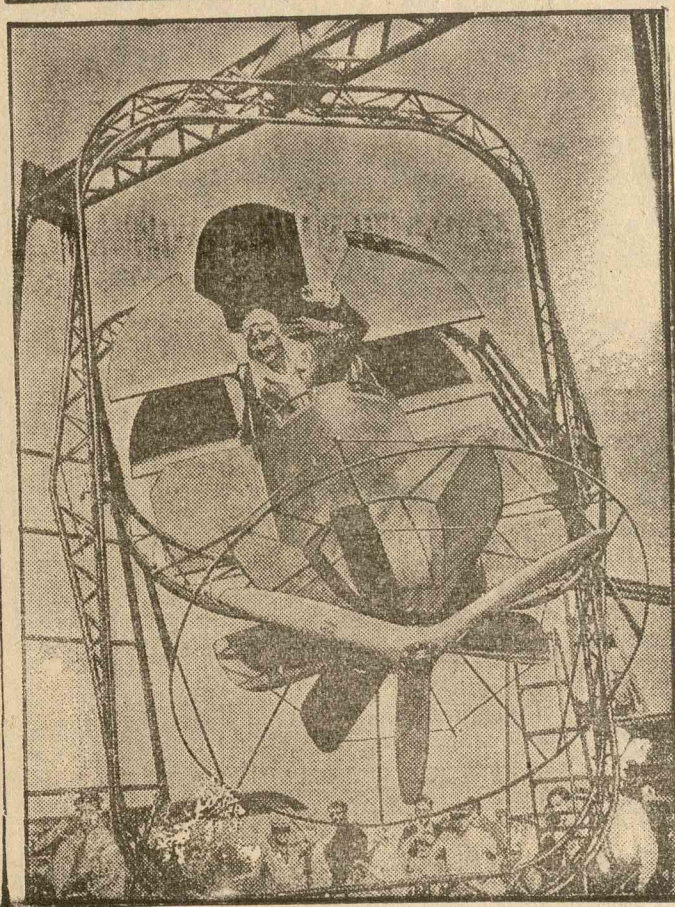
Becserek, okt. 1.
Páratlan háttérű öngyilkossági kísérlet tör-
tént Becsereken, Marcicsev Radovan 35
éves cipésmesternek két szenvedélye volt.
Az egyik a tűzoltás, a másik a darabírás. A
tűzoltást Marcicsev az önkéntes tűzoltótestü-
let kebelében gyakorolta, a darabírást ugyan-
csak ott. A tűzoltók műkedvelőgárdája muta-
tott ugyanis mindig hajlandóságot Marcicsev
darabjainak előadására.

A műkedvelő szerzőnek már több da-
rabja futott, amíg most legutóbb egy egyfel-

vonásos vigjátékot írt. Ezt a darabot műsorra
tűzték a tűzoltótestület műkedvelői.

A darab azonban megbukott. Ugy bu-
kott meg, hogy a „Szerelmes öngyilkos“
című vigjáték előadására a szereplőkön ren-
dezőkön kívül mindössze két néző ment el.

A cipésmester erősen lelkére vette ezt
a kudarcot. Nem bírta ki a szégyent és teg-
nap nagyobb mennyiségű szublimátoldattal
ivott. A családolt darabíró életveszélyes
állapotban szállították kórházba.

Hogy tanulnak repülni?

Egy különleges készüléket
mutat be képünk. A pilóta-
tanítvány ül leszijazva benne
és minden irányban forog, hogy
meggyőződjene róla, tud-e ma-
gán segíteni veszély esetén.

Szél és hideg bőrét érdessé teszi,

FLOREAL tubusos krém

használata három nap alatt bársonysimává teszi.

Kapható minden jobb szaküzletben, ha nem kapna, írjon

Vezérképviselő: DROGUERIA „CENTRALA” Oradea Telefon 6-56.

Egy jó rokon

Oradeai rokona fosztott ki egy satu-marei kereskedőt

A kereskedő visszavonta feljelentését, mert a lopott tárgyak megkerültek

Satu-Mare, okt. 1.

Aftergut Ignác satu-marei kereskedő lakását néhány nappal ezelőtt éjjel ismeretlen tettesek kifosztották és onnan százezer lej értékű készpénzt, ékszert és ruhaneműt raboltak el.

Afterguték feljelentésére a rendőrség nagy apparátussal fogott a nyomozáshoz. A nyomozás szállai Oradeára vezettek, miért is a központi rendőrség Serafoianu detektivet Oradeára küldte ki.

Serafoianu detektiv nyomozása rövidesen

eredménnyel is járt, amely szenzációs meglepetést hozott.

A nagyarányú betörés tettese ugyanis azonos Afterguték egyik közeli rokonával, akinél az összes ellopott pénzt és tárgyakat hiánytalanul megtalálták.

Tekintve azt, hogy a károsult elveszett értékeinek ismét birtokába jutott, továbbá, hogy a megítélt bűnös a családnak igen közeli rokona, a rendőrségen tett feljelentést visszavonták, mire az ügyben minden eljárást megszüntettek.

Turdamegyei hírek

Turdamegye új alprefektusa

A belügyminiszter Cadariu Joan, volt számvevőségi osztályfőnököt Ciuleanu volt prefektusi igazgató helyébe alprefektusi minőségben áthelyezte, illetve előléptette, míg Ciuleanu a prefektusi teendőket, Pasca volt prefektus helyett — ki mint ismeretes Clujra távozott — látja el.

Színészeli szezon Turdán

Október elején Jódi Károly, ismert erdélyi színigazgató társulata látogat el városunkba, terv szerint egy hónapi időre. Az előadásokat a volt „Korona” szálló nagyszínházban tartják mérsékelt helyárakkal, hogy minden magyar színészetet szerető és pártfogolni akaró egyénnek módjában legyen a helyi viszonyokhoz mérten nagyszerűnek ígérkező élvezetből részt venni.

Erdekes fordulat

a második turdai mozi ügyében

Annak idején foglalkoztunk a Bacila féle mozgó megnyitása elé gördített akadályokkal. Az ügyben szenzációs fordulat állott be amennyiben az egzisztenciális érdekeiben súlyosan meglábadott mozitulajdonos az illetékes minisztériumnál eljárva, annak eredményeként szombaton Dumitrescu inspektor szálalt ki Turdára az ominózus ügyben. Kiderült, hogy a ref. leánygimnázium kultúrterme mindenben megfelel a látványossági törvényben előírt követelményeknek és nem tűzveszélyes csürről van szó miként azt a városi vezetőség által felterjesztet referátum tartalmazta. Mindig tudtuk, hogy rövidlátó a turdai városi vezetőség és feltételezzük, hogy tévedésről van szó jelen esetben is, mert szándékosan csak nem lehet ilyet csinálni?

A nápolyi királyi palota

Ezrével áll az olasz nép a nápolyi királyi palota előtt. Várják a híreket a trónörökösnek és leánynak születése alkalmából.

Mindenestre most hisszük, hogy csak rövid idő kérdése lesz az új mozgó megnyitása, amelynek bekövetkezése közmegegyezést fog kiváltani.

Kedélyes betörők egy turdai vendéglőben

Furcsa betörőlátogatásban volt része Bugnár turdai vendéglősnek, kinek a Reg Ferdinand-ut 27 szám alatt lévő a „Mozdonyhoz” címzett vendéglőjébe pénteken éjjel ismeretlen egyének, eddig még kiderítetlen módon hatoltak be s jól befalatozván egy néhány üveg finom borral is megölgették torkukat, majd a pénzes fiókban lévő kb. 200 lej összegű aprópénzt is elemelve észrevétlenül eltávoztak. A vendéglős tegnap reggel vette észre a hiányt s közben egy „feketekéz” által aláírt levelet is felfedezett, melyben az udvarias betörők bocsánatot kérnek az alkalmatlankodásért, megköszönik az utólagos jóváhagyása reményében elfogyasztott holmit, amely nagyserüen ízlett s kérik, hogy a jövőben több pénzt hagyjon a fiókban, mert a talált 200 leit keveselik. A bevezetett rendőri nyomozás még nem hozott eredményt a humorérzékkel megáldott betörők személyét illetően. Az esetet szélteben-hosszában élénken kommentálják s mindenki érdeklődéssel várja a fejleményeket.

Végrehajtás poilonokkal

Megemlékeztünk annak idején arról a nagy pénzhiányról, amelyben Aranyosvidék népe szenved s hogy pár lejes tételekért kénytelenek végrehajtani magukat valamikor jobb napokat látott gazdák. Így járt a napokban Szabó András sinfalvi gazdálkodó, kinél 80 lej összegű adéhatrálekáért foglaltságot eszközölték a végrehajtó közegek, melynek során elvitték Rózsika nevű eladó sorban lévő leányuk több ezer lei értékű képviselő kelengyét. A lányka nagyon megijedt, hogy most már mi lesz a titokban már régen várt kérés bekopogtatása esetén. Nincs kelengye... nem viszi el a legény. Pedig bizony milyen nehezen került össze, milyen szerető gonddal őrizgette. A szülők látva a lányka kétségbeesését s mert hát az tényleg nem az adós adóalany tulajdonát képezte, kérték a végrehajtót, hogy egyéb holmit vigyen el mert nem tudják kifizetni a hátralékot.

A végrehajtó azonban felháborodva utasította vissza ezt a kérést, s hogy megsérte méltóságának elégtételt vegyen csattanós poilonokkal kísért rendreutasító tevékenységét, amelyből kijutott mindkét becsületben megöregedett félnek. Remélni akarjuk, hogy az ügy nem marad ennyiben s a basázkodó végrehajtó is megfelelő kioktatásban fog részesülni felettes hatóságai részéről.

Október 1-ével megszűnt a fürdők vasúti kedvezménye

Bucuresti, okt. 1.

Az államvasut közli, hogy a téli sporthelyek kivételével országszerte október elsejei hatállyal megszűnt a fürdőjegykedvezmény.

Megkezdődött az Esti Kurzusok nyelviskolája. Román, angol, francia, német, olasz, héber nyelvzakok külön, kezdők, erős kezdők és haladók részére Konverzációs és irodalmi csoportok. Román magyar, német gyors írás. A kurzusok május végéig tartanak. Oktatás heti két, vagy három órában, este 6 és 9 óra között. Segélyezés folytán az olasz nyelvcsoporthoz negyedévi díja 125 lei. A héber nyelvcsoporthoz csak beiratkozási díjat kell fizetni. Tájékoztató és beiratkozás a zsidó Liceum épületében Str. Reg. Carol és Str. Bariju sarkán) estenként 6—8-ig. Tandij fizetés havonta.

Megismétlődött a 1907-es

Borzalmas tornádó vonult el Ceylon-szigete fölött

Milliárdokat érő kávé- és teatermés pusztult el a viharban
A halottak és sebesültek számáról még nincs jelentés

Bombay, okt. 1
Tegnap éjszaka szörnyű tornádó pusztított Ceylon szigetén. Pillanatok alatt óriási, orró légörvények képződtek, amelyek hihetetlen gyorsasággal száguldottak el a sziget fölött. A lakosságot a mában lepte meg a borzalmas erejű vihar. Kimenekültek a szabad ég alá, azonban ez sem segített, mert a légtölcsek

egész házakat emeltek a magasba és nagy távolságra vitték őket.

A borzalmas viharnek rengeteg halottja és sebesülte van, de pontos adatokat még nem lehet tudni, mert az összes táviró és telefonvonalak megsemmisültek. Annyi bizonyos, hogy a sziget teljes kávé és tea termése elpusztult. Az anyagi kár milliárdokra rug.

Mi ujság Marghitán

— Marghitai tudósítónktól —

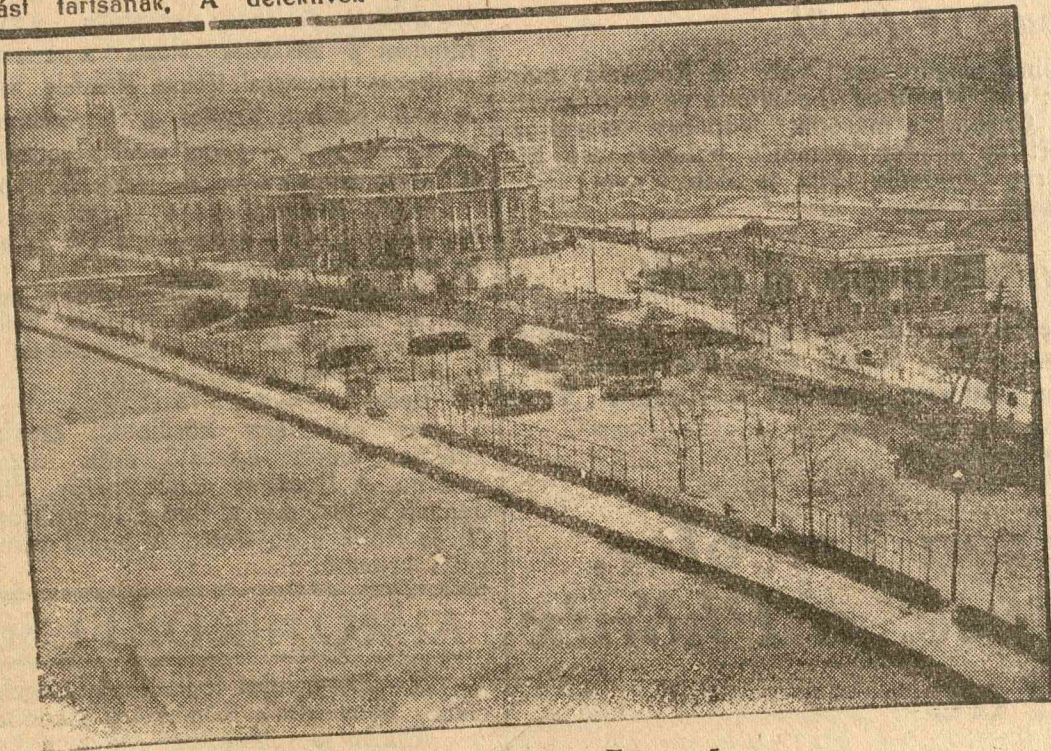
Akinek rossz vására volt. Marghitához közeli községből egy gazdálkodó ötven darab juhot hajtott be a pénteki hetivására, hogy azokat eladja. A juhokat sikerült is eladnia kilencezer leiert és a jó vásár után betért a kocsmában, hogy az üzletre igyek egyet. A mulatság már javában folyt amikor a gazdálkodó megdöbbenve vette észre, hogy a zsebében lévő 9 drb. ropogós ezer leies hiányzik. Az ügyben a nyomozás megindult.

A marghitai csizmadiák gyűlése. E hó 22-én rendkívüli gyűlést tartottak a marghitai csizmadiák, melyen mint kiküldöttek résztvettek: Gyürre Lajos a satumarei csizmadiák elnöke, Barak Sándor Carei, Zoltán Lajos tasnádi, valamint Uglai és Szabó Géza, ugyancsak tasnádi elnökök. A gyűlésen szóba került az a tarthatatlan helyzet, mely szerint egy pár jó csizmát ma 300 leiert kell odaadni, úgyhogy azon a legjobb esetben csak 30 leiert kereshet a mester. A gyűlésen egyhangulag kimondták hogy kartellbe lépnek és egy pár csizma ára 500 lei lesz.

Aldetektívek garázdálkodtak Marghitán. A napokban több marghitai lakásban beállított egy fiatal ember és egy katonaruhában öltözött egyén. Előadták, hogy ők detektívek és megbízásuk van, hogy házkutatást tartanak. A detektívek előadták,

hogy amennyiben 100—200 leiert adnak, egy hajlandók a házkutatástól eltekinteni. Egy pár lakásban sikerült is a jóhiszemű emberekre lépni csálni, de amidőn Rolschid Fülöp házába mentek, Rolschidnak feltűnt, hogy a „hatósági személyek” olyan későn állították be hozzá. A szomszédban lévő Lázár Luca rendőrtiszthez üzent át, aki azonnal átjött és a két embert letartóztatta, majd a rendőrségen megállapították hogy az egyik Nagy Lajos marghitai cipésszel azonos, míg a másik egy Major Károly nevű jelenleg szabadságon lévő katonája. Az áldetektívek azt hozták fel menteségükre, hogy be voltak rugva és nem tudták, hogy mit csinálnak. A rendőrség a csendőrségnek adta át a két — áldetektívet — akik így akartak maguknak pénzt szerezni.

Hitler mellett tartott propaganda beszédet egy marghitai asszony a piacon. Balan Vasile nemrég jött haza feleségével Amerikából. Balan felesége, nap után részegen szokott a marghitai utcákban kellemetlenkedni. A legutóbbi pénteki heti piacon több asszonyt és embert gyűjtött maga köré és Hitlerrel tartott magasztaló beszédet. „Elég volt már a zsidókból, elég szenvedtünk és tegyük mi is úgy mint Hitler Németországban,” mondotta nagy tetszésnyilvánítás mellett Balanné a köréje sereglett parasztnak. Papp nevű rendőr figyelmes lett a beszédre és jelentete az esetet feletteseinek, ahol azt az utasítást kapta, hogy miután

A pusztult város

A szörnyű tájfunnak esett áldozatául. Több

Balan Vasile feleségének nem lett volna szabad beszélnie, tartózkodnia le és kísérje be Balanné a rendőrnök nem akart engedelmessékedni és nekiment a rendőrnök, aki kénytelen volt botját használni, amivel Balanné olyan ütést kapott a fejére, hogy elájult. A harcias asszonyt most lakásán ápolják, felgyógyulása után a vizsgálat megindul ellen.

Meghalt egy pofontól

Lugoj—(Lugos), okt. 1
A szörénymegyei Nevrincea (Nörincse) községben halálos kimeneteli verekedés játszódott le. Franculescu Gheorgehe és Vacariu Jon gazdák a határban lévő kútnál a lovaikat akarták megitatni. Az elsőbbség kérdése miatt veszekedni kezdtek, majd Vacariu olyan hatalmas pofont mért Franculescunak, hogy ez hangtalanul összerogyott és meghalt.

A pályaudvaron akarta lelőni hűtlen feleségét

Braila, okt. 1
Különös gyilkosság kísérlet történt tegnap a brailai állomás peronján. Cleopatra Ghiorghiu vasuti tisztviselő, aki férjétől, Virgil Ghiorghiu borbélytól válni akart, kiment az állomásra, hogy elutazzon. Hirtelen ott termett férje, aki feleségére irányította revolverét és meghúzta a ravaszt. A revolver csüttörtököt mondott, mire az állomás rendőrsége letartóztatta. A borbély bevallotta, hogy feleségét meg akarta gyilkolni azért, mert az el akart válni tőle.

A Népszövetségi Hitelintézet betéteseit kéri, hogy a konverziós törvény alapján való megegyezés véget a betétkönyvecskéjükkel a délelőtti vagy délutáni órákban az intézetbe befáradni szíveskedjenek.

RADIOMŰSOR

KEDD

BUCURESTI. 12. Vízállásjelentés. Gramofonlemez. 12.45. Előadások hírei. Tözsde. Könnyű Gramofonlemez. 13.15. Beszélő-ujság. 3.40. Könnyű lemez. 17. Motzoi-zenekar. 18. Beszélőujság. 19. Rádióegyetem. 19.20. Lemez. 19.45. Felolvasás. 20. Szimfonikus rádiózenekar. 21. Felolvasás. 21.15. Rádiózenekar. 22. Beszélőujság.

BUDAPEST. 6.45. Sorna. Utána: Hanglemez. 9.45. Hírek. 10. Felolvasás. Közben: Hanglemez. 10.40. Felolvasás. 11.10. Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12. Déli harangszó. és időjárásjelentés. 12.05. Bujka János és cigányzenekara. 12.30. Hírek. 13.20. Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 13.30. Országos Postászenekar. 14.40. Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. 16. Asszonyok tanácsadója. 16.45. Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17. Közvetítés a Franck Henrik és fia rt. mosonszentjános pótkávégyárából. Beszélő Vass Sándor dr. 17.50. Koromzay Dénes hegedű zongorakísérettel. 18.30. Magyar eredmények a tengerkutatás terén. Entz Géza dr. egyetemi tanár előadása. 19. Szervánszky szalonzenekar. 19.50. Lázár Miklós dr. országgyűlési képviselő előadása a tokaji szüretéről. 20. Marci kalapja. Sásdi Sándor elbeszélése. 20.30. A bécsi rádióállomás műsorának közvetítése. 21.10. Hírek, időjárásjelentés, ügétőverseny-eredmények. 22.30. Eduardo Bianco argentinai tangózenekara és Veres Lajos cigányzenekara Kalmár Pál énekszámával.

Kérje mindenütt a

GOLF borotva-pengét!

(az acélipar legtekélyesebb alkotása)
és öröme lesz a borotválkozásban.
Vezérképviselet: Friedman Armin, Oradea,
Promenad Eminescu 16.

Az égő gyertyától kigyulladt és elégett egy ünnepi sátor

Oradea, okt. 1.
Könnyen veszedelmessé válható tűz pusztított vasárnap az esti órákban Sula Ioan törvényszéki grefier Bulyovszky ucca 1 szám alatt (Granária-telep) lévő házának udvarán. Ma van a zsidók sátoros ünnepe, amikor tudvalevőleg a vallás előírásainak megfelelően csak az udvaron épített sátorban lehet étkezni. A ház egyik zsidóvallású lakója szintén

sátort épített az udvaron, amelyben az este beáltával meggyújtották a gyertyákat. Az egyik gyertya lángja belekapott az asztalon levő törőbe és csakhamar az egész sátor lángokban állott. A tüzet szerencsére hamarosan észrevették és oltani kezdtek. Időközben a tűzoltókat is értesítették, akik kivonultak a helyszínre, de már nem sok dolguk akadt, mert a házből a tüzet eloltották.

Tűz a Feldstrich dobozgyárban

Ma hajnalban a Feldstrik dobozgyár hátsó épületében nagy tűz volt, amely lángba borította az épületet és gyorsan átterjedt a szomszédos épületre is, a kivonult tűzoltók megfeszített munkával eloltották a tüzet.

Ugyancsak ma hajnalban hívták a tűzoltókat a Calea Victoria (Kolozsvári-u) 30 sz. alá ahol a fűkamara gyuladt ki azonban pár veder víz eloltotta a tüzet.

SPORT

Az oradeai futball gyásznapja

A Nac Timisoarán a Kinizsitől, a Crisana Clujon a Romaniától kapott ki

Az oradeai futballnak gyásznapja volt vasárnap. A Nac Timisoaran szenvedett vereséget a Kinizsitől, a Crisana pedig — a Venus felett a múlt vasárnap aratott fényes győzelem után — valóban szégyenteljes vereséget szenvedett a bajnoki lisa végén kullogó Romaniától.

A Crisánál ugylátszik tradíció, hogy idegen pályán nem tud győzni, csak idehaza.

A NAC mostani vereségének pedig a csapat annyit kritizált és meg nem változ-

tatott játékmódora az oka: nemzeti bajnoki mérkőzéseken nem lehet futballakadémiát bemutatni, hanem gólokra kell játszani. Hibáztainunk kel a Nac vezetőségét is, amely érthetetlen okokból kihagyatta a csatársorból Rónait, a veterán centert és Krauszt állította a helyére. Ha Rónai talán nem is mutatta a múlt héten azt a formát, ami elvárható lett volna ez még nem ok arra, hogy a csapatból kitegyék és ilyenkor kísérleteznek új csatársorral.

Kinizsi-Nac 3:2 (0:1)

Jelentéseink a következők:

Timisoara, okt. 1.

Teljesen váratlanul érte a Nac nagy-számban átrándult híveit a zöld-fehérek veresége. A Nac ugyanis az első félidőben 1:0-ra vezetett és a második félidőben is 2:1

arányban vezetett amikor a félidő utolsó hét percében a Kinizsi egymásután két góllal traktálta Czinczér hálóját és így a végeredmény 3:2 a Kinizsi javára.

A Nac góljait Bodola és Kovács. a Kinizsi góljait Clatz és Zalamá (2) lőtték.

Romania-Crisana 2:0 (2:0)

Cluj okt. 1.

A Crisana mintha meg lett volna bazonázva, egyetlen akciója sem sikerült. Rá sem lehetett ismerni a Venust legyőző együttesre, mert a Romania 2:0 arányu győ-

zelme megérdemelt volt. A Romania már az első félidőben beállította az eredményt. A Crisana a második félidőben magához tért, de minden akcióját balszerencse kísérte. Góllövők: Crija és Máté (öngól).

A Ripensia nyerte a Román Kupát

Bucuresti, okt. 1.

Vasárnap délután öfelsege II. Carol király és Vaida-Voevod Sándor volt miniszterelnök, a Román Kupa ajándékozájának jelen-

létében játszották le a Román kupa döntő mérkőzését a Ripensia és az Universitate között, amit szép játék után a Ripensia 5:0 arányban nyert meg.

Győzött az Unirea Tricolor, az oradeai Törekvés, a Phönix és a Tac

Népes mezőny a Nemzeti Bajnokság mindkét csoportjában

Bistrița—(Beszterce, okt. 1.)

Az oradeai futballbecsületét valamennyire csak a Törekvés megmentette meg, amely a román bajnokság második osztályában

a bistriței Ceramica csapatával játszott és 2:1 arányu győzelmet aratott. A Törekvés góljait Bakos és Domján lőtték.

Aki friss és egészséges akar lenni és el akarja kerülni, hogy kemény legyen a széke, emésztése meg legyen zavarva, iolyton fájjon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyék hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt egy pohár természetes „Ferencz József” keserűvizet.

Kac -- oradeai Ctr 2:0

Oradea, okt. 1.

Vasárnap még itthon sem volt szerencséje az oradeai futballsportnak. A Ctr Román kupa-mérkőzésen látta vendégül a cluji Kac jöképességű csapatát, amelylől 2:0 arányban vereséget szenvedett. Góllövők: Piligold és Oklóssi.

A Makkabea szép győzelme az oradeai kerületi bajnokságban

Oradea, okt. 1.

A District-bajnokság küzdelmei során a Makkabea gyönyörű játékkal 4:0 arányban győzte le a Kinizsit. Góllövők: Spitz (2) Guttmann és Schvac.

(Salonta) PFT—Salontai Törekvés 8:2.

Vasas—Egyetértés 8:2. Másodosztályu bajnokság.

Egyéb Nemzeti Bajnoki eredmények

(Arad) Unirea Tricolor—Amte 4:2 (1:1)

B. csoportban:

Phönix (Baia-Mare) Cfr. (Cluj) 3:0

A magyar bajnoki liga

Hungária—Ujpest 1:1, Ferencváros—Phöbus 6:1, Bocskai—Budai 3:3

Budapest, szept. 30.

A magyar bajnoki liga vasárnapi fordulóján az Ujpest a Hungáriával, a Ferencváros a Phöbussal és a Bocskay a Budai 11-el mérkőzött. Az Ujpest a Hungáriával szemben 1:1 arányban eldöntetlenül végzett, jölehet a mérkőzés egész ideje alatt csaknem állandó fölényben volt. A csatársor azonban a Hungária kapuja előtt teljesen gólképtelennek mutatkozott. A vezetést is a Hungária szerzi meg az első félidő 23. percében Cseh révén, ami után a félidő eredménye nem is változik. A második félidőben az Ujpest csatársora rákapcsol és egymásután küldik a labdákat a Hungária kapujára, amely azonban ka kapus kezében kötnek ki, vagy kapufáról pattannak vissza. A 15 percben Szaniszló egyenlít (1:1) Ezzel be is állítja a végeredményt. A félidő további unalmas labdacsapkodással telik el.

A Ferencváros—Phöbus mérkőzésen ezzel szemben valóságos gólzápor volt, amennyiben a zöld-fehérek 6:1 arányban győzték le ellenfelüket. A félidő eredménye 4:0 volt. Mindjárt a mérkőzés elején a Ferencváros csatársora valósággal lelőpte ellenfele védelmét és a 8 percben Kovács, a 9. percben Sárosi, a 12. percben pedig székely góljával már is bebizonyították a maguk részére a győzelmet.

A 30. percben a bíró 11-est ítél a Phöbus ellen, Kovács áll a labda elé és a hálóba továbbítja (4:0).

A második félidő 1. percében már ismét ott táncol a labda a Phöbus hálójában Székely jóvoltából, míg a 12. percben Toldi rugja a hatodik gólt.

Bocskay—Budai 3:3 (3:2)

Az eredmény körülbelül megfelel a játéknak, amely egyenlő erők küzdelmének mutatott. A Bocskay gólját Návay, Vince és Janszó lőtték, míg a Budai 11-ből Pozsonyi (2) és Röck a góllövők. A budai csapat ké gólja 11-esből esett.

APROHIRDETÉSEK

20—25000 lejel foglalkoztató egysztesciához betársulnék. Cimeket a kiadóba.

Eladó jó állapotban levő térifőltőny Str. Averescu 11. 1671

Perfekt főzni tudó jó bizonyítványu jobb nő keresek mindeneknek. Kellemes nyugodt oithon. Cim a kiadóban 1671

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA